

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/128/2024
Identifikačné číslo spisu: 1114221294
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1114221294.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F. M. O., bývajúcí v A., I. T. XX, zastúpeného JUDr. Slavomírou Huszthyovou, advokátkou v Košiciach, Za amfiteátrom 10, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o zaplatenie 9.750,50 eura s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/136/2014 a v súčasnosti na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-25C/136/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2024 sp. zn. 16Co/121/2022, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2024 sp. zn. 16Co/121/2022 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 16. januára 2017, č.k. 25C/136/2014-138 a konanie z a s t a v u j e.

Vec sa postupuje na rozhodnutie Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (pôvodne) (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. januára 2017 č.k. 25C/136/2014-138 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.750,50 eura spolu s úrokmi z omeškania 5,25 % ročne zo sumy 9.750,50 eura od 10. januára 2014 do zaplatenia a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Súd prvej inštancie v zmysle § 2, § 3 ods. 1, ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 2, § 25 ods. 1, § 25 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi priznal ním uplatnený nárok vo výške 9.750,50 eura, ako rozdiel vo výškach služobných príjmov, pred a po nezákonnom jeho predložení za obdobie od 1. augusta 2011 do 15. apríla 2013. O úroku z omeškania rozhodol podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. a žalobcovi priznal úrok z omeškania 5,25 % ročne od 1. októbra 2014, teda odo dňa nasledujúceho po vyhodnotení odpovede Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 16Co/121/2022 z 30. mája 2024 I. potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, II. žalobcovi priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalovaná podala dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/78/2018 z 28. marca 2019, ktorý bol publikovaný ako zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2019 pod R 71/2019, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že nadriadený policajt posudzujúci, resp. rozhodujúci o nárokoch policajta v súvislosti s jeho preložením na inú funkciu nevystupuje ako orgán verejnej moci, nakoľko voči nemu uplatňuje pôsobnosť služobne nadriadeného, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 73/1998 Z.z. Postup nadriadeného policajta nemá znaky nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a nezaložil tým nárok policajta na náhradu škody. Žalovaná mala za to, že nie je možné domáhať sa akýchkoľvek peňažných plnení titulom zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak sa jedná o nároky zo služobného pomeru príslušného Policajného zboru. V predmetnom spore je preto vylúčená aplikácia zákona č. 514/2003 Z.z. a je potrebné vec subsumovať pod príslušné ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z. Rozhodnutie odvolacieho súdu nepovažovala za správne a správne právne posúdené. Uvedla, že došlo k znemožneniu uplatniť jej patriace procesné práva (došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň došlo aj k odklonu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí R 71/2019. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia oboch stupňov súdov a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň podala podnet na postúpenie veci Veľkému senátu Najvyššieho súdu SR na prejednanie a rozhodnutie veci podľa § 48 ods. 1 CSP.
4. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a navrhol dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť.
5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.
6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.
7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V predmetnom spore dovolací súd poukazuje na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené 30. decembra 2024 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 6/2024, vo veciach žalôb policajtov o náhradu škody a to, že:

Rozhodovanie ministra vnútra Slovenskej republiky alebo služobného úradu vo veciach služobného pomeru policajta nie je výkonom verejnej moci orgánom verejnej moci podľa § 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky nie je rozhodnutím štátu v zmysle § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a nevzťahuje sa naň ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a) tohto zákona.

Zodpovednosť za škodu, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku rozhodnutia ministra vnútra Slovenskej republiky vo veci služobného pomeru policajta, sa neposudzuje podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ale podľa ustanovení o zodpovednosti služobného úradu za policajtovu škodu v zmysle § 173 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Pokiaľ sa policajt v civilnom sporovom konaní domáha ochrany svojich práv vyplývajúcich z jeho služobného pomeru, je s osobitným dôrazom na otázku právomoci civilného súdu potrebné dôsledne skúmať (aj za použitia § 129 Civilného sporového poriadku), z akého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku a voči komu jeho žaloba smeruje.

12. Z dôvodovej správy k § 173 zákona o štátnej službe vyplýva, že zákon upravuje všeobecnú zodpovednosť služobného úradu za škodu. Služobný úrad zodpovedá za škodu vždy, ak sú splnené zákonom stanovené predpoklady. Zodpovednosť služobného úradu je založená na objektívnom princípe, nevyžaduje sa teda existencia zavinenia. Hmotnoprávne posúdenie nároku na náhradu škody teda vyplýva z tohto osobitného právneho predpisu.

12a. Služobný pomer policajtov je inštitútom verejného práva. Tento služobný pomer nevzniká totiž zmluvou (ale rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru) a po celú dobu trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je typický súkromnoprávny inštitút, v ktorom účastníci majú rovnaké postavenie. To sa prejavuje aj v právnej úprave služobného pomeru (mediálnym v úprave rozhodovania o nárokoch vyplývajúcich z tohto pomeru). Služobné pomery policajtov sú založené na výraznom zastúpení prvku podriadenosti a nadriadenosti ich subjektov. Právna úprava služobného pomeru policajtov odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci. Použitie Zákonníka práce na právne vzťahy týkajúce sa služobného pomeru policajtov je vylúčené (§ 2 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého na právne vzťahy pri výkone štátnej služby sa vzťahuje tento zákon, len ak to ustanovuje osobitný predpis, čo v tomto prípade osobitný predpis - zákon o štátnej službe neustanovuje).

12b. Policajtom sa na účely zákona o štátnej službe rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa tohto zákona a vykonáva štátnu službu v služobnom úrade (§ 2 ods. 1). Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere (§ 2 ods. 2). Konanie vo veciach služobného pomeru policajta upravujú ustanovenia § 231 až § 248 zákona o štátnej službe. Konanie v prvom stupni vo veciach služobného pomeru uskutočňuje a rozhoduje v ňom minister a nadriadený a ďalšie subjekty, ak to ustanovuje zákon o štátnej službe (§ 232). Na konanie podľa zákona o štátnej službe sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem výkonu rozhodnutia (§ 247a). Ak bola policajtovi pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním spôsobená škoda porušením právnej povinnosti, zodpovedá za ňu služobný úrad (§ 173 ods. 1). Služobný úrad zodpovedá policajtovi tiež za škodu, ktorú mu spôsobil nadriadený porušením právnej povinnosti v rámci plnenia služobných úloh (§ 173 ods. 2). Pri zodpovednosti služobného úradu za škodu rozhoduje o náhrade škody nadriadený (§ 187 ods. 1 veta prvá).

13. S poukazom na vyššie uvedené stanovisko najvyššieho súdu podnet na predloženie veci Veľkému senátu nie je dôvodný.

14. Keďže žalobca zotrval na žalobe o náhradu škody voči žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, nie je možné takejto žalobe podľa zákona č. 514/2003 Z.z. vyhovieť s poukazom na existenciu osobitnej zodpovednosti za škodu služobného úradu podľa § 173 ods. 1, 2 zákona o štátnej službe, v zmysle ktorého služobný úrad (a nie štát, ako je tomu v prípade zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z.z.) zodpovedá za škodu, ktorú policajtovi spôsobil jeho nadriadený porušením svojej právnej povinnosti v rámci plnenia služobných úloh. Uvedené podčiarkuje aj tzv. „kódexový charakter zákona o štátnej službe, obsahujúci komplexnú právnu úpravu práv a povinností spojených so služobným pomerom policajtov, týkajúcich sa služobného pomeru policajtov. Takýto záver je možné vyvodiť aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/78/79/2018 zo dňa 28. marca 2019.

15. S poukazom na vyššie uvedené a s poukazom na uvedené Stanovisko najvyššieho súdu dovolanie žalovanej je dôvodné (§ 420 písm. f) CSP) a preto najvyšší súd zrušil rozhodnutia oboch stupňov súdov, konanie zastavil a vec postúpil orgánu do ktorého právomoci patrí § 187 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. (§ 450 CSP). Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované (§ 10 ods. 1 CSP).

16. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022). Napokon pre zrušenie napadnutého rozhodnutia ani neprichádzalo do úvahy rozhodovať o návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.